

Upphovsrätt vid universitet och högskola

Förbundsordförande Sanna Wolk

Upphovsrättsliga problemområden

- Rätten till undervisnings- och forskningsmaterialet
- Användning av upphovsrättsligt material i undervisningen
- Studenters inspelning av undervisningen

Rätten till undervisnings- och forskningsmaterialet

Rätten till
lärares och forskares
immaterialrätter

Användning av
lärares, forskares och
andras immaterialrätter

- Upphovsrätt
- Uppfinningar

Rätten till undervisnings- och forskningsmaterialet

- Den akademiska friheten
 - Idka forskning och ha hand om utbildning. Högskola beslutar endast omfattningen av undervisningsskyldigheten
 - Läraren/forskaren väljer själv forskningsproblem, utformar undervisning och eget material samt bestämmer om det ska publiceras
 - Uppfattas även som en garanti för att inte tvingas kommersialisera forsknings- och undervisningsmaterial
- Universitets/högskolas roll
 - Inget uttalat mål att högskolans finanser ska stärkas
 - Högskolan ska samverka, s.k. tredje uppgiften

Rätten till undervisnings- och forskningsmaterialet

- Utgångspunkten är att immaterialrättsligt material tillhör läraren/forskaren
 - Det immaterialrättsligt skyddade material som tillhör läraren/forskaren har denna rätt att själva exploatera, det fastän materialet är framtaget i anställningen
 - Uppfinningar enligt lag (se 1 § 2 st. LAU)
 - Upphovsrätten enligt sedvana; men kan vara olika vid skilda institutioner
 - Presumptionsbestämmelsen för datorprogram; sannolikt avsteg genom sedvana (jfr 40 b § finska URL om datorprogram och databaser)
- Det krävs normalt avtal om annat ska gälla!
 - Särskild instruktion
 - Kompensation (undervisningstimmar, ersättning)

Rätten till undervisnings- och forskningsmaterialet

- Avtal
 - Forskningsresultat
 - Forskaren
 - Finansiären
 - Universitet/högskolan
 - Undervisningsmaterial
 - Anställningsavtalet
 - Särskilt avtal
 - Riktlinjer?

Användning av upphovsrätt i undervisningen

- Kopieringsavtal på universitets- och högskoleområdet
 - Tecknat med Bonus Copyright Access
 - Utöver avtalet kan vara lagbrott
 - Rektor ytterst ansvarig

Användning av upphovsrätt i undervisningen

- Kopieringsavtal på universitets- och högskoleområdet
 - Tecknat med Bonus Copyright Access
 - Utöver avtalet kan vara lagbrott
 - Generöst avtal dock!
 - Rektor ytterst ansvarig

Användning av upphovsrätt i undervisningen

- Du får kopiera
 - Bilder, texter, digitala publikationer, webbplatser etc
 - OBS! Inte ljud och rörliga bilder (musik, film, radio- och TV-program etc) utan då behövs andra avtal
- Du får kopiera genom att exempelvis
 - Fotokopiera
 - Skriva ut
 - Ladda ner
 - Skanna
 - Spara digitalt
 - Föra över till lärosätets slutna nätverk/platser

Användning av upphovsrätt i undervisningen

- Du kopiera och dela upphovsrättsligt skyddat material för undervisningen på
 - Lärplattformar
 - E-post
 - Projicera
 - Utskrifter
 - Etc

Användning av upphovsrätt i undervisningen

- Omfattning av kopieringen
 - 15/15-regeln
 - 15 % (max 15 s. + några till om avsnitt) av pappersmaterial (bok, artikel)
 - Särskilda regler för notmaterial
 - Max 15 A4-sidor av digitalt material per student och kalenderhalvår
 - Ej från obligatorisk förlags- utgiven kurslitteratur! Men undantag:
 - 15 % (max 15 s. + några till om avsnitt)
 - Till ppt
 - Enstaka avsnitt för examinationsuppgift

Användning av upphovsrätt i undervisningen

- Namn och källa!
 - Kom ihåg att ange upphovsmannens respektive fotografens namn samt ange varifrån materialet är hämtat
 - Ska framgå på lämpligt sätt i anslutning till materialet

Studenters inspelning av undervisningen

- Privatkopiering
 - Några få exemplar
 - Undantag: hela böcker, datorprogram och digitala sammanställningar
 - Vilka metoder som helst får användas
 - T.ex. studenters anteckningar eller inspelning av föreläsning
 - Annat kan vara överenskommet

/SULF/

Tack.

Sanna Wolk

sanna@wolk.se

0709-62 62 82